

6.12.2019

Šiõgg saa'mi meersažpeeiv, Šiõgg algmeeri kiõli ee'jj!

Saa'min täujja säärnat, što sij liâ meer neelljast jânnmest, Lää'ddjânnmest, Ruõccâst, Taarrâst da Ruõššjânnmest. Meersažpeeiv še (vie'ttjet ee'jj 1917 Trondheimest õnum sää'msábbar peivven 6.2., gu tâ'l sue'ppeš valdiaraajid râstldeei õhttsažtuejast saa'mi kõõsk.

Ee'jjest 2019 vie'ttjet ŐM meeraikõskksaž algmeeri kiõli ee'jj. Algmeeri kiõl liâ ärvtõllum åárram 6700, da tõin 40 prosee'nt lij ärvtõllum vaarvuâlžen. Kiõli da kulttuuri ree'ğgesvuõtt da nuu'bb beä'lnn vaarr tõi čackmõõžžâst liâ ääi'jpoddsá kõõčmõõžž še Tââ'vest.

Lää'ddjânnam vuâđdlää'jjest lij tuõrvuum saa'mid algmeerran vuõiggâdvuõtt tuõ'll'jed da viikkâd oudâs jijjâs kiõlâs da kulttuurâs. Dommvuu'dest saa'min lij kiõlâs da kulttuurâs kuõskki jiõččvaaldâsm, koon diõtt vaalšet vaalin neellj ee'jj kõõsk sää'mtee'ğğ. Saa'mi dommvu'vdd fi'ttjâtt Aanar, Jeänõõgg da Uccjoogg kââ'dd di Suä'djel tâ'vvbeä'l.

Vuõiggâdvuõttministeriast vie'ttjep ŐM algmeeri kiõli ee'jj tuej poodd. Valmštõõllâp brosyrr saa'mi kiõll'laž vuõiggâdvuõđin. Riâššâp nu't He'Issnest gu dommvuu'dest ve'rgñniikkid škooultõõzz. Äu'kkeep tee'mmee'jj saakkummšest. Tä'st tuejast sää'mte'ğğ lij ko'rvvee'kânai ä'sštobddi da õhttsažtuejjtaurõš.

Raajim meersažpeeiv práazkjem diõtt siõm tie'ttemkeâštõõttmõõžž, koon miârktõssân lij lââ'zzted teâđ saa'min ja sää'mkiõlin. Tie'ttemkeâštõõttmõš lij till'lõvvum lää'dd- da ruõcckiõllsaid, di tõ'nt tõt lij čõõđtum lääddas da ruõccâs. Tie'ttemkeâštõõttmõõžž siiskõ'sse vuäitt tobdstõõttâd še sää'mkiõlin. Šiõgg saa'mi meersažpeeiv, šiõgg algmeeri kiõli ee'jj!

Lââ'ssteâđ: sagstõõlli naača'lniķ Johanna Hautakorpi, vuõiggâdvuõttministeria, te'l. 02951 50018, risttnõmm.sokknõmm@om.fi

Haa'lääk-a tie'tted lââ'zz?

Vuõiggâdvuõttministeria (lääddas) <https://oikeusministerio.fi/saamenkielet>

Dommjânnamlaž kiõli kõõskõs (lääddas) <https://www.kotus.fi/kielitieto/kielet/saame>

Sää'mte'ğğ <https://www.samediggi.fi/?lang=nuo>

ŐM algmeeri kiõli ee'kķ (engglõskiõlle) <https://en.ivil2019.org/>

[Tie'ttemkeâštõõttmõš \(lääddas\)](#)

[Tie'ttemkeâštõõttmõš \(ruõccâs\)](#)

**Tie'ttemkeäšttoöttmööžž jáárglõs nuõrttsää'mkiõ'lle
Toobdak-a sää'mkiõlid da tõi vue'jj? Te'stte teädääd!**

Kõõččmööžž:

1. Kâ'll sää'mkiõl liâ võl ââ'nnemnalla?
  - a) õhtt
  - b) åå'u'c
  - c) kuâhttločiččâm

Vuõigg vasttõs b). Saujjsää'mkiõll, uu'mjõš-sää'mkiõll, piitimsää'mkiõll, juu'levsää'mkiõll, tâ'vvsää'mkiõll, aanarsää'mkiõll, nuõrttsää'mkiõll, k'i'lddsää'mkiõll da tââ'rjsää'mkiõll. Låággad le'čči Ruõššjânmmest mainstum ä'kkelsää'mkiõll, šoorčee'l kiõččât-a tõn čâckâm.

2. Kâ'll sää'mkiõl mainstet Lää'ddjânmmest?
  - a) õõut
  - b) kolmm
  - c) åå'u'c le'be lååi

Vuõigg vasttõs b). Lää'ddjânmmest mainstet kolmm sää'mkiõl: aanarsää'mkiõl, nuõrttsää'mkiõl da tâ'vvsää'mkiõl.

3. Liâ-aLää'ddjânmmest mainstum sää'mkiõl vaarvuâla?
  - a) liâ
  - b) jeä'la
  - c) pie'kk liâ, pie'kk jeä'la

Vuõigg vasttõs a). Lää'ddjânmmest mainstum sää'mkiõl liâ puk vaarvuâla kiõl, leša læppjemvaarâst liâ jeä'rben aanarsää'mkiõll da nuõrttsää'mkiõll, koin ärvvtõlât åárram 300-400 mainsteei.

4. Kâ'll mainsteei liâ veeidsubun leävvnamm sää'mkiõlâst, tâ'vvsää'mkiõlâst?
  - a) a'rvvõõzz mie'ldd 20 000 – 25 000
  - b) nu't 50 000
  - c) nu't 100 000

Vuõigg vasttõs a). Tâ'vvsää'mkiõl mainste a'rvvõõzz mie'ldd 20 000 – 25 000 oummu, Lää'ddjânmmest mainsteei liâ nu't 2000 oummu. Sää'm liâ pukvee'zz 75 000 – 100 000, Lää'ddjânmmest saa'min jälste nu't 10 000 oummu.

5. Mâin ve'rğgnii'kkkin saa'min lij vuõiggâdvuõtt ââ'nned sää'mkiõl Lää'ddjânmmest?
  - a) pâi ä'sšeem poodd ve'rğgnii'kkivui'm
  - b) tâ'lkk saa'mi dommvuu'dest
  - c) saa'mi dommvuu'dest da snäätñas jee'res verğgnii'kkkin da tuåimmorgaanin

Vuõigg vasttõs c). Sää'mkiõll-lää'jj meâldlânji saa'min lij vuõiggâdvuõtt ââ'nned ä'sšeem poodd sää'mkiõl (tâ'vvsää'mkiõll, aanarsää'mkiõll, nuõrttsää'mkiõll) saa'mi dommvuu'dest da låâ'ssen snäätñas jee'res verğgnii'kkkin da tuåimmorgaanin.

6. Sää'mkiõllsaž oudpeâmm lij vuõiggâdvueõtt vuäžžad
- a) Pâi Taar beä'Inn
  - b) saa'mi dommvuu'dest
  - c) obb Lää'ddjânmest

Vuõigg vasttõs c). Kåå'dd âlgg huõl ââ'nned tõ'st, što päärnaž vuäitt vuäžžad oudpeâmm jiijjâs jie'nnkiõlin še tâ'l, gu kõõčcmõõžâst tâ'vvsää'mkiõll, aanarsää'mkiõll da nuõrttsää'mkiõll. Mätt'tõõzz vue'zzeld vuõiggâdvueõtt räâ'jtââvv dommvõudda. Dommvuu'd åålgbeä'Inn lij vuäžžamnalla pâi kiõl mätt'tõõzz.